

НАВЧАЛЬНА ДИСЦИПЛІНА «ПЕДАГОГІКА»

Галузь знань: 01 Освіта.

Спеціальності: 014.05 Середня освіта (біологія), 014.05 Середня освіта (біологія та здоров'я людини), 014.06 Середня освіта (хімія), 014.07 Середня освіта (географія).

Освітній рівень: бакалавр.

Статус дисципліни: обов'язкова навчальна дисципліна.

Семестр: 2.

Обсяг дисципліни, кредити ЄКТС/загальна кількість годин: 6 кредитів ЄКТС / 180 год.

Мова викладання: українська.

Підсумковий контроль: екзамен.

Кафедра: психолого-педагогічних дисциплін.

Викладач: доктор педагогічних наук, доцент Білянська Марія Михайлівна.

АНОТЦІЯ КУРСУ

Мета навчальної дисципліни – засвоєння студентами знань та вмінь з педагогіки як науки про виховання та навчання школярів; формування особистості майбутнього вчителя в умовах реформування та модернізації освіти в Україні, компетентного і кваліфікованого фахівця, здатного до ефективної педагогічної діяльності; формування готовності до роботи у закладі загальної середньої освіти.

Предметом вивчення є методи, форми, засоби навчання та виховання особистості, закономірності і принципи організації освітнього процесу у закладах загальної середньої освіти (ЗЗСО).

Міждисциплінарні зв'язки – філософія, психологія, історія педагогіки, методики навчання фахових дисциплін.

Завдання навчальної дисципліни:

- забезпечити оволодіння студентами основними категоріями і поняттями педагогіки;
- виробити вміння застосовувати здобутки педагогічного досвіду в сучасних умовах, здійснювати пошукову діяльність, розвивати творчий потенціал;
- формувати критичність мислення, здатність до аналізу і порівняння педагогічних явищ та процесів в їх взаємозв'язку та взаємозалежності;
- вироблення у студентів умінь раціонального поєднання методів, методичних прийомів і засобів навчання та виховання;
- формувати вміння застосовувати теоретичні положення педагогічної науки у практичній професійній діяльності, здійснення контролю за навчальною діяльністю учнів.

ОЧІКУВАНІ РЕЗУЛЬТАТИ НАВЧАННЯ

У разі успішного завершення курсу студент зможе:

оволодіти методами визначення джерел і шляхів розвитку особистості, здатність використовувати знання наук про людину для дослідження педагогічних явищ та динаміки розвитку особистості (*інтегральна компетентність*);

володіти методами обробки інформації; здатність застосовувати знання з педагогічних наук на практиці, застосовувати інформаційні технології, спілкуватися державною мовою, здатність до самоосвіти і самовдосконалення впродовж життя, до аналізу і синтезу, формулювання висновків (*загальногалузеві компетентності*);

на основі базових знань про педагогіку як міждисциплінарну, комплексну науку визначати шляхи ефективної реалізації освітньої мети; вміти визначати основні

компоненти уроку, добирати методи і методичні прийоми задля забезпечення ефективності пізнавальної діяльності школярів; організовувати проектну діяльність, групову роботу (*предметні компетентності*).

Зміст дисципліни.

Педагогіка як наука. Предмет і завдання педагогіки. Методи науково-педагогічних досліджень. Педагогічна діяльність і особистість учителя. Дидактика як галузь педагогіки. Процес навчання, його функції. Зміст освіти в сучасній школі. Методи і методичні прийоми навчання. Засоби навчання. Форми організації навчання. Технології навчання в сучасній школі. Сутність процесу виховання, його компоненти і рушійні сили. Основні напрями виховання. Загальні методи виховання. Організаційні форми виховної роботи в школі. Формування і виховання учнівського колективу. Родинне виховання. Планування освітньої діяльності школи. Методична робота в школі (*згідно тематики навчальної і робочої програм*).

Форми організації навчання: лекції, семінарські заняття.

Методи навчання: бесіда, пояснення, дискусія, аналіз педагогічних ситуацій, порівняльний аналіз, метод проектів, самоаналіз, спостереження, самоспостереження.

Форми навчання: очна, дистанційна.

Форми і методи поточного контролю: усне та письмове опитування, контрольні роботи, тестові завдання, виконання завдань до практичних занять та самостійної роботи.

Засоби діагностики успішності навчання:

Результати навчальних досягнень студентів з дисципліни оцінюються за модульно-рейтинговою системою за 100-бальною шкалою: 60 балів студент накопичує впродовж поточного оцінювання і 40 під час екзамену.

Вивчення 2 змістових модулів завершується контрольними роботами. Модульна контрольна робота з дисципліни передбачає завдання 3 рівнів: 1 рівень – тести; 2 рівень – визначення сутності основних понять теми; 3 рівень – теоретичні питання за змістом лекційних і семінарських занять. Модульна контрольна робота оцінюється в межах 10 балів.

Упродовж семестру кожен студент готує індивідуальне навчально-дослідне завдання (орієнтовна тематика і вимоги до виконання подані в робочій програмі з дисципліни та в модульному середовищі), яке презентує у студентській групі, оцінюється воно в межах 3 балів.

За результатами роботи на семінарських заняттях студенти накопичують максимум 24 бали, 13 – за результатами виконання завдань для самостійної роботи.

Основними засобами діагностики успішності навчання з дисципліни є: тестові завдання, питання до семінарських занять, завдання для самостійної роботи, індивідуальні навчально-дослідні завдання та захист творчих проектів.

Шкала оцінювання: національна та ECTS

Сума балів	Оцінка ECTS	Оцінка за національною шкалою	
		для екзамену, курсової роботи, практики	для заліку
90-100	A	відмінно	зараховано
80-89	B	добре	

70-79	С		
65-69	D	задовільно	
60-64	E		
35-59	FX	незадовільно (з можливістю повторного складання)	не зараховано з можливістю повторного складання
0-34	F	незадовільно (з обов'язковим повторним вивченням дисципліни)	не зараховано з обов'язковим повторним вивченням дисципліни

ОСНОВНІ НАВЧАЛЬНІ РЕСУРСИ

Презентації лекцій, плани семінарських занять, тематика та методичні рекомендації до виконання індивідуальних дослідницьких завдань та групових творчих проєктів.

Рекомендовані джерела

Основна

1. Волкова Н. П. Педагогіка: навч. посіб. 2-ге вид., перероб., доп. – К.: Академвидав, 2007. – 616 с.
2. Педагогіка: навчальний посібник / В. М. Галузьяк, М. І. Сметанський, В. І. Шахов. - 3-є вид. вид., випр. і доп. – Вінниця: ДП «Державна картографічна фабрика», 2006. – 400 с.
3. Фіцула М. М. Педагогіка: навчальний посібник. 3-є вид, випр. і доп. – К.: «Академія», 2009. – 560 с.
4. Зайченко І.В. Педагогіка. Навчальний посібник для студентів вищих педагогічних навчальних закладів. – Чернігів, 2016. – 528 с.
5. Максимюк С.П. Педагогіка: навчальний посібник. – К.: Кондор, 2005.– 667 с.
6. Мойсеюк Н. Є. Педагогіка. – К., 2007. – 350 с.
7. Пащенко, М. І. Педагогіка : навч.-метод. посіб. для студ. вищих пед. навч. закладів / М. І. Пащенко, І. В. Красноштан. – Умань : Жовтий О. О., 2012. – 269.
8. Пальчевський С. С. Педагогіка : навч. посібник. – К. : Каравела, 2007. – 576 с.
9. Кузьмінський А.І., Вовк Л.П., Омеляненко В.Л. Педагогіка. – К.: Знання-прес, 2003.

Додаткова

10. Кузьмінський А.І., Вовк Л.П., Омеляненко В.Л. Педагогіка: завдання і ситуації. – К.: Знання-прес, 2003.
11. Пехота О., Старєва А. Особистісно орієнтоване навчання: підготовка вчителя. – Миколаїв: Гліон, 2005. – 271 с.

Електронні ресурси

12. Концепція реалізації державної політики у сфері реформування загальної середньої освіти «Нова українська школа» на період до 2029 року [Електронний ресурс]: Розпорядження Кабінету Міністрів України від 14 грудня 2016 р. № 988-р. – Режим доступу: <http://zakon5.rada.gov.ua/laws/show/988-2016-p#n8>
13. Концепція середньої загальноосвітньої школи України : [Електронний ресурс]. – Національна академія педагогічних наук України : [офіц. портал]. – Київ, 2016. – Режим доступу: <http://naps.gov.ua/ua/press/announcements/954/>
14. Про затвердження Концепції національно-патріотичного виховання дітей і молоді, заходів щодо реалізації Концепції національно-патріотичного виховання

дітей і молоді та методичних рекомендацій щодо національно-патріотичного виховання у загальноосвітніх навчальних закладах: НАКАЗ МОН України № 641 від 16 червня 2015 року [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://zakon.pedrada.com.ua/regulations/1521/8456/10575/468972/>

15. Про освіту [Електронний ресурс]: Закон України. <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/2145-19#Text>
16. Волкова Н. П. Педагогіка: навчальний посібник [Електронний ресурс]. – Режим доступу : <http://pedagogy.lnu.edu.ua/departments/pedagogika/library/volkova.pdf>
17. Фіцула М. М. Педагогіка : навчальний посібник [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <https://westudents.com.ua/glavy/49977-metodi-naukovo-pedagogchnogo-dosldjennya.html>
18. Максимюк С.П. Педагогіка: навчальний посібник. – К.: Кондор, 2005. – 667 с. [Електронний ресурс]. – Режим доступу : https://4vpupo.org.ua/download/metod_prob1/pedagogika.pdf
19. Зайченко І.В. Педагогіка. Навчальний посібник для студентів вищих педагогічних навчальних закладів. Чернігів, 2016. – 528 с. [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <https://textbook.com.ua/pedagogika/1473451787>
20. Чайка В. М. Основи дидактики: навчальний посібник. – К. : Академвидав, 2011. – [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <https://textbook.com.ua/pedagogika/1473451780>
21. Малафійк І.В. Дидактика новітньої школи. [Електронний ресурс]. – Режим доступу <https://textbook.com.ua/authors/malafiyik-iv>

ПОЛІТИКА (РЕГУЛЯЦІЇ) КУРСУ

Відвідування занять. Передбачено обов'язкове відвідування семінарських занять. Пропущенні з поважних причин заняття (за станом здоров'я, за заявою на ім'я декана факультету) мають бути відпрацьовані на найближчій консультації впродовж тижня після пропуску. Відпрацювання занять здійснюється усно у формі співбесіди за питаннями, передбаченими планом заняття. В окремих випадках дозволяється письмове відпрацювання шляхом виконання індивідуального письмового завдання.

Політика академічної доброчесності. Усі письмові роботи, що виконуються студентами під час вивчення навчальної дисципліни, перевіряються на наявність плагіату. Відповідно до чинних правових норм, плагіатом вважатиметься: копіювання чужої наукової роботи чи декількох робіт та оприлюднення результату під своїм іменем; поєднання власного та запозиченого тексту без належного цитування джерел; перефразування чужої праці без згадування автора. Будь-яка запозичена ідея, думка, речення, ілюстрація чи фото мають супроводжуватися посиланням на першоджерело. Не допускається також списування студентами робіт один в одного. Роботи з ознаками плагіату до розгляду не приймаються і відхиляються без права перескладання. Не допускається також посилання на такі ресурси, як Wikipedia, бази даних рефератів та письмових робіт (Studopedia.org та подібні). Рекомендовані бази даних для пошуку джерел: Електронні ресурси Національної бібліотеки ім. Вернадського: <http://www.nbuv.gov.ua>, Наукової бібліотеки НПУ імені М. П. Драгоманова: <http://enpuir.npu.edu.ua/handle/123456789/2696> та інших.